

854 - 01 - 69
12 07 8

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ
НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ
Г-ЖА ЦВЕТА КАРАЯНЧЕВА

17
13

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 87, ал.1 от Конституцията на Република България и чл.76, ал.1 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание внасям предложение за изменение и допълнение на Закона за пътищата, придружен с мотиви и предварителна оценка на въздействието към него.

Молим законопроекта да бъде представен за разглеждане и гласуване, съгласно установения ред.

С уважение: (вносители)

ЗАКОН

за изменение и допълнение на Закона за пътищата

(Обн. ДВ. бр.26 от 2000г., изм. бр.88 от 2000г., бр.111 от 2001г., бр.47 и 118 от 2002г., бр.9 и 112 от 2003г., бр.6 и 14 от 2004г., бр.88 и 104 от 2005г., бр.30, 36, 64, 102, 105 и 108 от 2006г., бр.59 от 2007г., бр.43 и 69 от 2008г., бр.12, 32, 41, 42, 75, 82 и 93 от 2009 г., бр.87 от 2010 г., бр. 19, 39, 55 и 99 от 2011г., бр.38, 44, 47 и 53 от 2012г., бр.15 и 66 от 2013г., бр.16, 53 и 98 от 2014г., бр.10, 14, 37, 61, 95 и 101 от 2015г., бр.30 и 75 от 2016г., бр.11, 89 и 96 от 2017г. и бр. 31 от 2018г.)

§ 1. В чл. 10 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алиней 1 се изменя така:

„ (1) За преминаване по платената пътна мрежа се въвежда смесена система за таксуване на различните категории пътни превозни средства на база време и на база изминато разстояние:

1. такса за ползване на платената пътна мрежа – винетна такса за пътни превозни средства по чл. 10а, ал.7; заплащането на винетната такса дава право на едно пътно превозно средство да ползва за определен срок платената пътна мрежа; размерът на винетните такси, включително административните разходи, се определя от Министерския съвет, така че да не е по-висок от максималните размери, посочени в приложение № 1;

2. такса за изминато разстояние – тол такса за пътни превозни средства по чл.10б, ал.3; заплащането на тол таксата дава право на едно пътно превозно средство да измине разстояние между две точки от съответния път или пътен участък; таксата за изминато разстояние се определя в зависимост от техническите характеристики на пътя или пътния участък, от изминатото разстояние, от категорията на пътното превозно средство, екологичните му характеристики и се определя за всеки отделен път или пътен участък.“

2. Алинеи 2 и 3 се изменят така:

„(2) Водач на пътно превозно средство, който се движи по платената пътна мрежа, без да е заплатил съответната такса по ал. 1, може да заплати компенсаторна такса, която му дава право да довърши пътуването си в рамките на 24 часа след заплащането ѝ, в който случай същият се освобождава от административно-наказателна отговорност.

(3) Списъкът на пътищата, които обхваща платената пътна мрежа и по които може да се събира такса за ползване на пътната инфраструктура – винетна такса или

такса за изминато разстояние – тол такса, се приема с решение на Министерския съвет. Списъкът се обнародва в „Държавен вестник“.

3. Алинеи 6 и 7 се изменят така:

„(6) Размерът на таксите по ал. 1, 2, 4 и 5, както и тази по чл.10б, ал.5 се определя с тарифа на Министерския съвет по предложение на министъра на регионалното развитие и благоустройството и министъра на финансите . Условиата и редът за събиране на таксите по ал. 1 и 2, както и тази по чл.10б, ал.5 се определят с наредбата по чл. 10, ал. 7, а на таксите по ал. 4 и 5 – с наредба на Министерския съвет по предложение на министъра на финансите и министъра на регионалното развитие и благоустройството. Обслужването на картовите плащания по събирането на приходите по ал. 1, се извършва по реда на чл. 4, ал. 5 от Закона за ограничаване на плащанията в брой, като плащания могат да се извършват и чрез карти за гориво, издавани от лица, с които Агенция „Пътна инфраструктура“ сключва договори при еднакви публично оповестени общи условия.

(7) Условиата, редът и правилата за изграждане и функциониране на смесена система за таксуване на различните категории пътни превозни средства на база време и на база изминато разстояние се определят с наредба на Министерския съвет по предложение на министъра на регионалното развитие и благоустройството в съответствие с изискванията на Директива 1999/62/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 17 юни 1999 г. относно заплащането на такси от тежкотоварни автомобили за използване на определени инфраструктури и Директива 2004/52/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. за оперативната съвместимост на електронни системи за пътно таксуване в Общността.“

4. Създава се нова ал. 8:

„(8) Агенция „Пътна инфраструктура“ осъществява съобразно своите компетенции правомощията на държавата във връзка със събиране на пътните такси по настоящия член, както и по функциониране на смесената система за таксуване на различните категории пътни превозни средства на база време и на база изминато разстояние, както и дейността по практическото прилагане, въвеждането, функционирането и контрола на системата за събиране на пътните такси.“

5. Създават се ал. 9-13:

„(9) Агенция „Пътна инфраструктура“ оперира и поддържа Електронната система за събиране на пътни такси по ал.1, която се състои от електронна система за издадените електронни винетки и електронна система за събиране на тол такси.

(10) Агенция „Пътна инфраструктура“ осигурява възможност на ползвателите на платената пътна мрежа да заплатят съответната такса по ал.1 и 2 по електронен път, както и чрез картово разплащане и в брой в пунктовете за продажба, както и да заплатят такса за електронна винетка за пътни превозни средства по чл.10а, ал.7 и маршрутна карта за пътни превозни средства по чл.10б, ал.3 чрез терминали за самотаксуване, разположени по платената пътна мрежа и в областните градове на страната.

(11) Разположението на терминалите за самотаксуване се определя с решение на УС на Агенция „Пътна инфраструктура“, като същите се разполагат на места, осигуряващи денонощен и непрекъснат достъп до устройствата.

(12) Пунктове за продажба се разкриват най-малко на граничните контролно-пропускателни пунктове или в близост до тях, в областните градове на страната, както и по протежение на платената пътна мрежа, като за целта Агенция „Пътна инфраструктура“ определя местата, на които да се разкрийт пунктове за продажба и сключва договори при еднакви публично оповестени общи условия и цени с търговци, които отговарят на изискванията, определени с решение на Управителния съвет на Агенция „Пътна инфраструктура“.

(13) Агенция „Пътна инфраструктура“ сключва договорите по наредбата по чл. 10, ал.7 с доставчиците на услуги за електронно събиране на такси за изминато разстояние и с доставчиците на деклариранни данни, които отговарят на условията, определени в този закон и наредбата, като прилага еднакви публично оповестени общи условия и цени.“

6. Досегашната ал. 8 става ал. 14.

§ 2. В чл. 10а се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинеи 2-7 се изменят така:

„(2) Винетните такси се диференцират в зависимост от срока, за който е платена винетната такса. В зависимост от срока винетните такси биват годишна, тримесечна, месечна, седмична и уикенди имат валидност от деня, посочен като начална дата при заплащането им. Валидността на винетните такси се определя в наредбата по чл. 10, ал. 7. При установено ползване на платената пътна мрежа от пътно превозно средство, отговарящо на изискванията по ал.7, минималната пътна такса, която се дължи за това ползване, е винетна такса с валидност за уикенд.

(3) Винетната такса се заплаща от собственика или ползвателя на пътното превозно средство след деклариране на регистрационния му номер, категорията на пътното превозно средство и периода на валидност, като важи само за пътното

превозно средство, чийто регистрационен номер правилно е бил деклариран от съответното лице.

(4) При заплащане на винетната такса се издава електронна винетка, която представлява електронен документ по смисъла на чл.3, ал.1 от Закона за електронния документ и електронните удостоверителни услуги, удостоверяващ заплащането на съответната такса по чл.10, ал.1, т.1, който съдържа регистрационния номер на пътното превозно средство, неговата категория, датата на заплащане на таксата и периода, за който важи.

(5) Съответните длъжностни лица, осъществяващи контрол по изпълнение на задължението за заплащане на пътна такса по ал.1, т.1, нямат право да изискват от собствениците или ползвателите на пътното превозно средство да представят издадената им електронна винетка или доказателства за извършеното плащане.

(6) Електронната винетка, издадена срещу платената винетна такса, следва пътното превозно средство и в случай на прехвърляне на собствеността на пътното превозно средство, като запазва валидността си за срока, за който е издадена.

(7) Винетна такса се заплаща за следните пътни превозни средства с обща технически допустима максимална маса до или равна на 3.5 тона:

1. моторни превозни средства, които имат най-малко четири колела и са предназначени за превоз на пътници;
2. моторните превозни средства, които имат най-малко четири колела и са предназначени за превоз на товари;
3. моторни превозни средства с повишена проходимост..“

2. Алинеи 8-14 се отменят.

3. Създават се ал. 15 и 16:

„(15) Пътни превозни средства, предназначени за теглене на полуремаркета, се считат за пътни превозни средства, предназначени за превоз на товари с над 2 оси, независимо от броя на осите и от това дали полуремаркетото е прикачено, или не.

(16) В случаите, когато пътното превозно средство по ал. 7, се движи с прикачено ремарке, ползвателят е длъжен да заплати допълнителна винетна такса за същата категория пътното превозно средство, независимо от броя на осите на ремаркетото, за срока на ползване на платената пътна мрежа от пътното превозно средство с прикаченото ремарке, когато общата допустима техническа маса на състава надвишава 3.5 тона.“

§ 3. Създава се нов чл. 10б:

„Чл.10б. (1) Тол таксите се диференцират в зависимост от техническите характеристики на пътя или пътния участък, от изминатото разстояние, от категорията

на пътното превозно средство, екологичните му характеристики и се определя за всеки отделен път или пътен участък.

(2) Контролът при навлизане и излизане на пътното превозно средство по платената пътна мрежа, отчитането на изминатото разстояние, както и заплащането на тол таксата се извършва чрез Електронна система за събиране на тол такси. Условието и редът за функциониране на Електронната система за събиране на тол такси се уреждат в наредбата по чл.10, ал.7.

(3) Тол таксата се заплаща от собственика или ползвателя на пътното превозно средство за всички пътни превозни средства, извън тези по чл.10а, ал.7, с обща технически допустима максимална маса над 3.5 тона, като заплащането ѝ дава право на пътното превозно средство, за което е заплатена, да измине определено разстояние между две точки.

(4) Размерът на дължимата за плащане тол такса се определя въз основа на реално получени декларираните тол данни, удостоверени по реда, предвиден в наредбата по чл.10, ал.7 или чрез закупуването на еднократна маршрутна карта, която дава право на ползвателя на пътя да измине предварително заявено от него разстояние по определен маршрут. Начините за изчисляване и заплащане на дължими тол такси се определят в същата наредба.

(5) Когато не е възможно да се установи действително изминатото разстояние поради причини, които не се дължат на техническа неизправност на поддържаната от Агенция „Пътна инфраструктура“ Електронна система за събиране на тол такси, се приема, че съответното пътното превозно средство е изминало разстояние, съответстващо на най-дългата отсечка между две точки от платената пътна мрежа, в който случай ползвателят заплаща максимална такса, определена в Тарифата по чл.10, ал.6.

(6) За намаляване на вредното въздействие върху околната среда от пътните превозни средства при определяне размера на таксите в тарифата по чл. 10, ал. 6 Министерският съвет определя по-ниски такси за пътните превозни средства по ал. 3, които отговарят на екологична категория „ЕВРО III“, „ЕВРО IV“, „ЕВРО V“, „ЕЕV“ и по-висока.“

§ 4. Досегашните чл. 10б - 10д стават чл. 10в-10е.

§ 5. Досегашният чл. 10е става чл. 10ж и в ал. 1 думите „таксите по чл. 10“ се заменят с „таксите по чл. 10, ал. 1 и 2“.

§ 6. Досегашният чл. 10ж става чл. 10з.

§ 7. Досегашният чл. 10з става чл. 10и се изменя така:

„Чл. 10и. (1) Смесената система за таксуване на различните категории пътни превозни средства на база време и на база изминато разстояние включва и Европейската услуга за електронно събиране на такса за изминато разстояние (ЕУЕСТ), като Агенция „Пътна инфраструктура“ създава и поддържа регистър на областите на ЕУЕСТ и национален регистър на доставчиците на ЕУЕСТ и на националните доставчици на услуги за електронно събиране на такси за изминато разстояние.

(2) Доставчиците на ЕУЕСТ, са правни субекти, отговарящи на изискванията по ал.3 и регистрирани в държавата-членка, в която са установени, които предоставят на потребител на ЕУЕСТ достъп до ЕУЕСТ.

(3) Търговци, регистрирани в Република България, се вписват в Национален електронен регистър на доставчиците на ЕУЕСТ, в случай, че отговарят на следните изисквания:

1. притежават валиден сертификат съгласно БДС EN ISO 9001 или негов еквивалент;

2. притежават техническо оборудване и ЕО декларация или сертификат, който удостоверява съответствието на съставните елементи на оперативната съвместимост съгласно посоченото в приложение IV, точка 1 от Решение 2009/750/ЕО за определяне на Европейската услуга за електронно събиране на такса за изминато разстояние и нейните технически елементи (Решение 2009/750/ЕО) (ОВ, L 268/11 от 13 октомври 2009);

3. притежават компетентност при предоставянето на услуги за електронно събиране на такса за изминато разстояние или в други свързани области;

4. имат необходимата финансова стабилност;

5. разполагат с план за управление на риска, който подлежи на проверка поне веднъж на всеки две години;

6. имат добра репутация.

(4) В рамките на 24 месеца след регистрацията си, доставчиците на ЕУЕСТ сключват договори за ЕУЕСТ, които покриват всички области на ЕУЕСТ. Доставчикът на ЕУЕСТ осигурява по всяко време своето покритие върху всички области на ЕУЕСТ. В случай на промяна на областите на ЕУЕСТ или при всяка друга причина, която нарушава пълното покритие, той възстановява пълното покритие в срок от шест месеца.

(5) Споровете, възникнали между лицето, събиращо пътни такси, и доставчиците на ЕУЕСТ, които са сключили договори или са в договорни взаимоотношения с това лице, се разглеждат от Помирителна комисия към Министерството на регионалното развитие и благоустройството. Компетентността и правомощията на Помирителната

комисия се уреждат в наредбата по чл.10, ал.7, а съставът, функциите и дейността на комисията се определят с правилник, утвърден от министъра на регионалното развитие и благоустройството или от оправомощено от него длъжностно лице.

(6) При разглеждане на спорове Помирителната комисия има право да извършва проверка дали налаганите от лицето, събиращо пътни такси, договорни условия спрямо различните доставчици на ЕУЕСТ, са недискриминационни и отразяват коректно разходите и рисковете на страните по договора.

(7) Принципите на действие на ЕУЕСТ, техническите изисквания за оперативна съвместимост на ЕУЕСТ, създаването и поддържането на национален регистър на областите на ЕУЕСТ и национален регистър на доставчиците на ЕУЕСТ и на националните доставчици на услуги за електронно събиране на такси за изминато разстояние, се уреждат с наредбата по чл. 10, ал. 7.“

§ 8. Създава се нов чл. 10к:

„Чл.10к (1) Търговци, регистрирани в Република България или друга държава-членка на Европейски съюз, отговарящи на изискванията по чл.10и, ал.3, може да извършват дейност и като национален доставчик на услуга по електронно събиране на такси за изминато разстояние, ако бъде вписано в съответния регистър по наредбата по чл.10, ал.7 и е сключило договор при общи условия с Агенция „Пътна инфраструктура“.

(2) Националните доставчици на услуги за електронно събиране на такси за изминато разстояние предоставят на потребителите достъп до услуги за електронно събиране на такси за изминато разстояние за преминаване по платената пътна мрежа в Република България.

(3) По отношение на националния доставчик на услуга по електронно събиране на такси за изминато разстояние не важи изискването по чл.10и, ал. 4, като във всеки случай същият може да заяви желание и да бъде вписан в регистъра по чл.10и, ал.3, след което по отношение на него ще се прилагат всички изисквания, предвидени за доставчиците на ЕУЕСТ.

(4) Спорове между лицата, извършващи дейност като национален доставчик на услуга по електронно събиране на такси за изминато разстояние, и лицето, събиращо пътни такси, се решават по реда на чл.10и, ал.5.“

§ 9. Създава се нов член 10л:

„Чл. 10л (1) Доставчик на декларирани данни е лице, което събира и предоставя данни относно географското позициониране и изминатото разстояние от пътни

превозни средства на потребители, с които същият е сключил договор, във формат, подходящ за обработване от електронната система за събиране на тол такси.

(2) Доставчикът на декларирани данни, който отговаря на изискванията, определени в Наредбата по чл.10, ал.7, сключва договор с лицето, събиращо пътни такси при общи условия или с доставчик на услуги за електронно събиране на такси за изминато разстояние.

(3) Доставчикът на декларирани данни се задължава да сключи договор за застраховка за професионална отговорност, с цел покриване на вредите, причинени на доставчика на услуги за електронно събиране на такси за изминато разстояние и/или на лицето, събиращо пътни такси и да е в полза на едно от тези лица, в зависимост от договорните отношения. Условията и редът за задължително застраховане на лицата по ал. 1, се определят с наредбата по чл.10, ал.7. .“

§ 10. Член 21, ал. 2 се изменя така:

„(2) Агенция „Пътна инфраструктура“, наричана по-нататък „агенцията“, е юридическо лице на бюджетна издръжка към министъра на регионалното развитие и благоустройството, със седалище София и със специализирани звена: областни пътни управления, Национално тол управление и Институт по пътища и мостове.“

§ 11. В член 21, ал. 3 се създава т. 20-27 със следното съдържание:

„20. Осъществява функциите на лице, събиращо пътни такси, оперира и управлява Електронната система за събиране на пътни такси по ал.10, ал.1, като управлява процесите и контролира правилното отчитане на дължимите такси и събирането им;

21. осъществява контрол и надзор върху доставчиците на услуги за електронно събиране на такси за изминато разстояние - националните доставчици на услуги за електронно събиране на такси за изминато разстояние и доставчиците на ЕУЕСТ, установени на територията на Република България и върху доставчиците на декларирани данни;

22. изготвя и поддържа отчет за област на пътните такси и заявление за област на ЕУЕСТ и за предоставяне на електронна услуга за събиране на такси за изминато разстояние;

23. организира разпространяването и поддръжката на бордови устройства, отговарящи на съответните технически изисквания, посочени в Решение 2009/750/ЕО за целите на тол таксуването;

24. регистрира ползватели на платената пътна мрежа, притежаващи бордови устройства, които не са сключили договор с доставчик на услуга за електронно

събиране на такси за изминато разстояние или доставчик на деклариранни данни, за целите на тол таксуването, контролира наличността по баланс за авансово платени тол такси и извършва дейностите по усвояване на дължимите суми от наличността по него;

25. организира дейността по създаване, водене и поддържане на Националните електронни регистри на доставчиците на услуга за електронно събиране на такси за изминато разстояние – Национални доставчици на услуги за електронно събиране на такси за изминато разстояние и Доставчици на европейска услуга за електронно събиране на такси за изминато разстояние (Доставчици на ЕУЕСТ) и на намиращите се на територията на Република България области на ЕУЕСТ.

26. установява извършване на административни нарушения във връзка с ползването на платената пътна мрежа и, издава наказателни постановления в случаите, предвидени по Закон за движението по пътищата.

27. осъществява комуникация с останалите служби за контрол и надзор по глава пета от Закона за движението по пътищата относно санкциониране на административните нарушения във връзка с ползването на платената пътна мрежа“

§ 12. В член 21в, ал. 1, т. 7, след думите „управлението на пътищата“ се поставя запетая и се добавя следният текст: „както и за дейности, свързани с опериране и управление на Електронната система за събиране на пътни такси по ал.10, ал.1.“

§ 13. Член 22, ал. 2 се изменя така:

„(2) Дейността на централната администрация и на администрацията на областните пътни управления и на Национално тол управление се осъществява от държавни служители и от лица, работещи по трудово правоотношение“

§ 14. Член 55 се изменя, като се заличават думите „с изключение на винетните такси и таксите по чл. 10, ал. 2“.

§ 15. В §1 от Допълнителните разпоредби се създават нови т. 31-34 със следното съдържание:

„31. „Платена пътна мрежа“ е система от пътища и техни участъци, за преминаване по които се събира винетна такса или тол такса и които са определени за такива от Министерски съвет по реда на чл.10, ал. 3.

32. „Деклариранни тол данни“ е структурирана, стандартизирана информация, определена от лицето, събиращо пътни такси за неговата област на събиране на такса за изминато разстояние, съдържаща данни за уникален идентификатор на участъка/уникален идентификатор на обекта за таксуване, наименование на обекта/участъка за таксуване, географска референтна точка, списък на точки, използвани в елементите на данните на описанието на участъка, правила на таксуване,

таксувано разстояние от участъка (информация за дължината, която да бъде използвана като основа за изчисляване на тол таксата за участъка), реалната дължина на участъка (действителната измерена дължина на участъка, за който се събира тол такса), категория на местоположение на участъка, и други.

33. „Лице, събиращо пътни такси“ е правен субект, който е определен да оперира с Електронната система за събиране на пътни такси по чл.10, ал.1 от Закон за пътищата, както и да установява и събира съответните пътни такси с помощта на тази система.

34. „Карта за гориво“ е карта за безналично плащане на гориво и други стоки и услуги, свързани с автомобилния транспорт, както и на пътни такси, глоби и имуществени санкции.“

Преходни и заключителни разпоредби

§ 16. Правилникът за структурата, дейността и организацията на работа на Агенция „Пътна инфраструктура“ (приет с ПМС № 295 от 2009 г., обн. ДВ. бр.100 от 2009 г., изм. ДВ. бр.102 от 2010 г., изм. ДВ. бр.52, 83 и 97 от 2011 г., изм. и доп. ДВ. бр.14, 22, 60, 81 от 2012 г., изм. ДВ. бр.93 от 2013 г., изм. ДВ. бр.60 и 102 от 2014 г., изм. ДВ. бр.57 от 2015 г., изм. и доп. ДВ. бр.88 от 2016 г., изм. и доп. ДВ. бр.2 от 2018 г.) се привежда в съответствие с този закон в срок до два месеца от влизането му в сила.

§ 17. Параграф 16, ал. 1 и 2 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за администрацията (обн., ДВ, бр. 15 от 2012 г.; изм. бр. 96 от 2015 г. и бр. 57 от 2016 г.) не се прилагат при увеличението на числеността на персонала на Агенция „Пътна инфраструктура“ във връзка с реорганизиране на дейността на централата администрация на Агенция „Пътна инфраструктура“, свързана с определяне на функции по опериране с Електронната система за събиране на пътни такси по чл.10, ал.1, както и във връзка със създаване на специализирано звено „Национално тол управление“.

§ 18. От 01 януари 2019 г. годишните винетни такси за 2019 г. за всички пътни превозни средства с обща технически допустима максимална маса над 3.5 тона, са в размер 60 на сто от определения в чл. 25 и чл. 26 от Тарифа за таксите, които се събират от Агенция „Пътна инфраструктура“.

§ 19. От 01 януари 2019 г. месечна, седмична и дневна винетна такса през 2019 г. за всички пътни превозни средства с обща технически допустима максимална маса над

3.5 тона, важи до 15 август 2019 г., независимо от дата на закупуване и валидизиране (перфориране).

§ 20. От 16 август 2018 г. платената годишна винетна такса и издадената ценна книга, по реда на чл. 10 и чл. 10а, наречена „винетка“, за пътни превозни средства с обща технически допустима максимална маса над 3.5 тона с българска или с чуждестранна регистрация, важи до 15 август 2019 г.

§ 21. От 16 август 2019 г. за преминаване по платената пътна мрежа от пътни превозни средства с обща технически допустима максимална маса над 3.5 тона с българска или с чуждестранна регистрация се събират само таксите по чл. 10, ал. 1, т. 2.

§ 22. От 01 септември 2018 г. таксите по чл. 10, ал.1, т. 1 за всички видове пътни превозни средства, се валидизират (перфорират) в рамките до 30 дни от тяхното закупуване.

§ 23. Пътни превозни средства с обща технически допустима максимална маса до или равна на 3.5 тона, за които е заплатена винетна такса със срок на валидност, изтичащ след 1 януари 2019г., следва в срок до 31 януари 2019г. да заявят в съответните пунктове за продажба по чл.10а, ал.12 генериране на електронна винетка за това пътно превозно средство, с валидност, съответстваща на тази на закупения валиден винетен стикер. Това право може да бъде упражнено при представяне на втората част на винетния стикер (талон) и касовата бележка за неговото заплащане.

§ 24. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в „Държавен вестник“, с изключение на § 1, т.1 и § 3, които влизат в сила от 16 август 2019 г. и § 2, който влиза в сила от 1 януари 2019 г.

§ 25. В Закона за митниците (Обн. ДВ. бр.15 от 1998 г., изм. ДВ. бр.89 и 153 от 1998 г., изм. ДВ. бр.30 и 83 от 1999 г., изм. ДВ. бр.63 от 2000 г., изм. ДВ. бр.110 от 2001 г., доп. ДВ. бр.76 от 2002 г., изм. ДВ. бр.37 и 95 от 2003 г., доп. ДВ. бр.38 от 2004 г., изм. ДВ. бр.45, 86, 91 и 105 от 2005 г., изм. ДВ. бр.30 и 105 от 2006 г., изм. ДВ. бр.59 и 109 от 2007 г., изм. ДВ. бр.28, 43 и 106 от 2008 г., изм. ДВ. бр.12, 32, 42, 44 и 95 от 2009 г., изм. ДВ. бр.54, 55, 73 и 94 от 2010 г., изм. ДВ. бр.82 от 2011 г., изм. ДВ. бр.38 и 54 от 2012 г., изм. и доп. ДВ. бр.15 и 66 от 2013 г., изм. ДВ. бр.98 от 2014 г., изм. и доп. ДВ. бр.42 и 60 от 2015 г., изм. и доп. ДВ. бр.58, 75 и 98 от 2016 г., изм. и доп. ДВ. бр.99 и 103 от 2017 г., изм. и доп. ДВ. бр.24 от 2018 г.), в чл.15, ал.2, т.15, думите „пътните и винетните такси“ се заменят с „пътните такси по чл.10 от Закона за пътищата“.

§ 26. В Закон за обществените поръчки (обн. ДВ. бр.13 от 2016г., доп. ДВ. бр.34 от 2016г., изм. и доп. ДВ. бр. 63, 85, 96 и 102 от 2017г., , изм. и доп. ДВ. бр.7, 15, 17, 24 и 30 от 2018г.), в чл. 14 се правят следните изменения и допълнения:

1. създава се нова ал. 9:

„(9) Законът не се прилага за договорите, сключвани от Агенция „Пътна инфраструктура“, по реда на чл.10, ал.12 от Закона за пътищата“.

ВНОСИТЕЛИ

МОТИВИ

КЪМ ПРОЕКТА НА ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОН ЗА ПЪТИЩАТА

Предложените изменения в Закона за пътищата са продължение на иницираните през 2015 г. законодателни мерки по изграждане и функциониране на електронна система за събиране на таксите за ползване на платената пътна мрежа на база на изминато разстояние за превозни средства с обща технически допустима максимална маса над 3.5 тона (тол) и на база време за леки автомобили с обща технически допустима максимална маса до или равна на 3.5 тона (електронна винетка).

Изграждането на нови пътища и поддържането на националната пътна мрежа в България изискват значителни инвестиции, които ще подпомогнат икономическия растеж на държавата, като подобрят управлението на трафика и безопасността на движението по пътищата и ще подобрят взаимосвързаността на националните пътища.

Действащата към момента система за събиране на такси за платено ползване на пътищата генерира приходи от хартиени винетки, които са недостатъчни за покриване на нарастващите разходи за жизнения цикъл на националната пътна мрежа в България. Във връзка с необходимостта от дългосрочно и устойчиво решение, което да осигури цялостни подобрения на ефективността на системата и да предостави задължителни европейски услуги за оперативна съвместимост (ЕУЕСТ), в доклад на Световната банка, касаещ разработване на цялостна визия за въвеждането на електронна система за предоставяне на европейски услуги за електронно таксуване, изготвен на 30.09.2015г. се препоръчва следното решение:

- Електронно събиране на тол такси, базирани на изминатото разстояние за местни и чуждестранни тежкотоварни ППС с обща технически допустима максимална маса над 3.5 тона, чийто размер се изчислява посредством монтирано в превозното средство бордово устройство, регистриращо данните за изминато разстояние с помощта на глобална навигационна сателитна система;
- Маршрутна карта, базирана на изминато разстояние в рамките на определен времеви период, за който е валидна, за местни и чуждестранни тежкотоварни ППС с обща технически допустима максимална маса над 3.5 тона, които нямат специализирани бордови устройства или друг подходящ вид система за сателитно проследяване.
- Таксуване с електронна винетка на база период от време за местни и чуждестранни ППС с обща технически допустима максимална маса по-малка или равна на 3.5 тона

Със законопроекта се предвижда създаването на изрична законова регламентация на гореописаните варианти за таксуване, приложими към различните категории пътни

превозни средства и се въвежда смесена система за таксуване на различните категории пътни превозни средства на база време и на база изминато разстояние.

С цел систематизиране на специфичната нормативна уредба на условията, реда и правилата за изграждане и функциониране на смесената система за таксуване на различните категории пътни превозни средства на база време и на база изминато разстояние, законопроектът предвижда с Наредбата по чл.10, ал.7 да бъдат регулирани и условията и реда за събиране на таксите по чл.10, ал.1 и на компенсаторната такса по ал.2. Предмет на Наредбата по чл.10, ал.6 остават таксите за ползване на отделни съоръжения по републиканските пътища и за специално ползване на републиканските пътища или на части от тях. Кодификацията на уредбата относно смесената система за таксуване в един подзаконов нормативен акт създава яснота в отношенията между субектите, за които възникват права и задължения във връзка с новата електронна система за събиране на такси за платено ползване на пътищата, като се ограничават рисковете от различно тълкуване.

С оглед функционирането на тази система, Директива 2011/76/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 27 септември 2011 година за изменение на Директива 1999/62/ЕО относно заплащането на такси от тежкотоварни автомобили за използване на определени инфраструктури предвижда задължение за държавите-членки да въведат такива възможности за заплащане на дължимите такси, които позволяват на превозвачите да заплащат тол такси и такси за ползване 24 часа в денонощието, най-малко в главните търговски обекти, като се използват общоприетите начини на плащане, във и извън държавите-членки, в които те се прилагат.

Във връзка с горното и с оглед нуждата от въвеждане на адекватни механизми, които да позволят на ползвателите на платената пътна мрежа да заплащат по удобен и лесен начин дължимите такси по чл.10, ал.1 от Закона за пътищата, в законопроекта са предвидени методите за извършване на плащания, безпрепятственото ползване на които следва да се гарантира на ползвателите на платените пътища. В тази връзка, предвидена е възможността за заплащане на съответните такси по електронен път, чрез картово разплащане и в брой в пунктовете за продажба, както и да заплатят такса за електронна винетка и маршрутна карта чрез терминали за самотаксуване.

По отношение на възможностите за осигуряване на картово разплащане, в текста на чл.10, ал.6 от ЗП, е премахнато ограничението този вид разплащане да се прилага само при заплащане на тол таксите, с което се предоставя възможност чрез картови плащания да се заплащат и винетни такси.

Също така, с оглед изричните препоръки в доклада на Световната банка относно мрежата за разпространение и продажби и различните форми на разплащане на пътните такси, е предвидена и възможност за събиране на вземанията за такси за ползване на

платената пътна мрежа и чрез т.нар. „карти за гориво“, издавани от различни търговци, чрез които се осъществяват безкасови регистрации на разплащанията, посредством карти или чипове, които отчитат транзакцията. За целта, законопроектът предвижда задължение за Агенция „Пътна инфраструктура“ да сключва договори с подобни търговски субекти при еднакви и публично известни общи условия.

На следващо място, за да се гарантира лесният и непрекъсван достъп на ползвателите до терминалите за самообслужване, Агенция „Пътна инфраструктура“ ще определя местата, на които същите да бъдат разполагани, за да може да се постигне и равномерното им разпределение по протежението на платената пътна мрежа.

Пунктовете за продажба се предвижда да бъдат разполагани най-малко на гранично контролно-пропускателни пунктове или в близост до тях, в областните градове на страната, както и по протежение на платената пътна мрежа, за да може да се осигури възможност за заплащане на пътните такси при влизане и излизане от България, съответно – да се гарантира наличието на подобни пунктове във всеки областен център на страната и по протежение на платената пътна мрежа, с оглед достъпност до ползване на последната и удобство за ползвателите при заплащане на дължимите такси.

В законопроекта се предвижда Агенция „Пътна Инфраструктура“ да сключва договори с търговци по смисъла на Търговски закон, които желаят да извършват дейност по събиране/инкасиране на вземания за такси за ползване на платената пътна мрежа. Предвижда се Агенция „Пътна Инфраструктура“ да заплаща на тези търговци комисионна в определен размер, който ще бъде еднакъв за всички оператори, които желаят да сключат подобен договор с Агенция „Пътна Инфраструктура“. Договорът ще се сключва при общи условия, т.е. при един и същи условия и цени, с всички търговци, които отговарят на предварително определени от Агенция „Пътна Инфраструктура“ изисквания.

Предметът на този договор ще обхваща задължението на търговеца да осигури на Агенция „Пътна Инфраструктура“ възможност да получава плащания с банкови карти и други платежни средства, одобрени от Агенция „Пътна Инфраструктура“ и плащания в брой в търговските си обекти, на такси за ползване на пътната мрежа, срещу което ще получава комисионна в определен размер. По съществуто си, този договор би могъл да бъде окачествен като такъв за инкасиране на суми, на публични вземания.

Агенция „Пътна Инфраструктура“ ще определи отнапред условията, на които следва да отговарят тези търговци, които условия ще бъдат публично обявени и общовалидни за всички, които желаят да сключат подобен договор.

За целите на сключване на договорите между Агенция „Пътна Инфраструктура“ и посочените по-горе търговци, следва да се предвиди изрично изключение от обхвата на Закон за обществените поръчки поради обстоятелството, че въпреки, че такива договори ще бъдат сключвани с всички икономически оператори, които отговарят на предварително

определени от Агенция „Пътна Инфраструктура“ или респективно в Наредбата по чл.10, ал.7 от Закон за пътищата изисквания и ще бъдат приложими еднакви общи условия и цени, като няма да е налице подбор между предлагани от тях условия, Агенцията ще определя, съобразно своите нужди, местата, на които да се разкрият пунктове за продажба.

Същевременно се предвижда Агенция „Пътна Инфраструктура“ да сключва договори и с останалите участници, предоставящи услуги, свързани с функционирането на електронната система за събиране на такси за изминато разстояние - доставчиците на услуги за електронно събиране на такси за изминато разстояние и доставчиците на декларирани данни (доставчиците на данни относно местоположението на ППС на пътя и изминатото разстояние, получени чрез глобална навигационна сателитна система). По отношение на сключваните договори важи посоченото по-горе – същите ще се сключват при общи условия, т.е. при един и същи условия и цени, със всички търговци, които отговарят на предварително определени със Закон за пътищата и Наредбата по чл.10, ал.7 от Закона условия.

Предметът на договорите с доставчиците на услуги за електронно събиране на такси за изминато разстояние ще обхваща задължението на търговеца по събиране на данни за позицията на превозните средства на пътя и изминатото от тях разстояние, изчисляване и събиране на дължимите от техните потребители тол такси, срещу което ще получава комисионна в определен размер.

Предметът на договорите с доставчиците на декларирани данни ще обхваща задължението на търговеца по събиране и предоставяне на данни за позицията на превозните средства на пътя и изминатото от тях разстояние, срещу което ще получава комисионна в определен размер.

Подробна уредба на взаимоотношенията между Агенция „Пътна инфраструктура“, доставчиците на услуги за електронно събиране на такси за изминато разстояние и доставчиците на декларирани данни, са предмет на наредбата по чл.10, ал.7 от Закон за пътищата.

С проекта на закон за изменение и допълнение на Закон за пътищата се въвеждат принципите на тол таксуването и се регламентират спецификите на отделните „тол продукти“ – електронната винетка, маршрутната карта и таксуването на база изпратени от монтирано в превозното средство бордово устройство данни относно изминатото от него разстояние.

Предвижда се въвеждането на електронната винетка за пътни превозни средства с обща технически допустима максимална маса до или равна на 3.5 тона от 01.01.2019 г., а на тол таксата за пътни превозни средства с обща технически допустима максимална маса над 3.5 тона от 16.08.2019 г. В тази връзка, в преходните и заключителните разпоредби се регламентират отношенията със съответните ползватели на платената пътна мрежа по

начин ограничаващ рисковете от нерегламентирано ползване на платената пътна мрежа, както следва:

От 01 януари 2019 г., годишната винетна такса за 2019 г. за всички пътни превозни средства с обща технически допустима максимална маса над 3.5 тона е определена в размер на 60 на сто от регламентирания в чл. 25 и чл. 26 от Тарифа за таксите, които се събират от Агенция „Пътна инфраструктура“, тъй като същата ще бъде валидна до 16.08.2019 г., от който момент за съответната категория пътни превозни средства се дължи тол такса. От 01 януари 2019 г., месечна, седмична и дневна винетна такса през 2019 г. за тази категория пътни превозни средства, важи до 15 август 2019 г., независимо от датата на закупуване и валидизиране (перфориране), като целта е за пътните превозни средства с обща технически допустима максимална маса над 3.5 тона след 16.08.2019 г. да се заплаща само тол такса.

Доколкото към настоящия момент е възможно валидиране на винетен стикер след датата на закупуване, изрично се предвижда, че от 16 август 2018 г. платената годишна винетна такса и издадената хартиена винетка за пътни превозни средства с обща технически допустима максимална маса над 3.5 тона с българска или с чуждестранна регистрация, важи до 15 август 2019 г.

Също така, от 01 септември 2018 г. винетките за всички видове пътни превозни средства, се валидизират (перфорират) в рамките до 30 дни от тяхното закупуване.

За пътни превозни средства с обща технически допустима максимална маса до или равна на 3.5 тона, за които до датата на въвеждане на електронната винетка е заплатена винетна такса и е закупен винетен стикер, валидността на който изтича след 1 януари 2019г., е предвидена възможност за заявяване трансформирането на хартиения стикер в електронна винетка, като е предвиден преходен период до 31 януари 2019г. ползвателите да упражнят това право в пунктовете за продажба, които Агенция „Пътна инфраструктура“ разкрива по реда на чл.10а, ал.12 от закона.

Електронната винетка е продукт, базиран на период от време, предлаган на местни и чуждестранни ползватели на пътища, управляващи пътни превозни средства с обща технически допустима максимална маса до или равна на 3.5 тона. За разлика от режима, приложим при тежкотоварните превозни средства с обща технически допустима максимална маса над 3.5 тона, не се отчита изминатото разстояние.

Въвеждането на новата електронна система за събиране на таксите за ползване на платената пътна мрежа води до отпадане диференцирането на винетните такси за леките автомобили с обща технически допустима максимална маса до или равна на 3.5 тона (електронна винетка) на база вида на последните. Таксите се изчисляват единствено на база срока, за който е заплатена винетната такса. Предвидена е възможност същите да бъдат валидирани в момент, последващ деня на закупуването с цел удобство за

потребителя. Във връзка с последното се въвежда и т.нар. „уикенд“ електронна винетка с валидност от 12:00 часа в петък до 23:59 часа в неделя на същата седмица.

Характерът на електронната винетка като електронен документ по смисъла на чл.3, ал.1 от Закона за електронния документ и електронните удостоверителни услуги води до необходимост от отмяна на съществуващата уредба относно документа, който се издава при заплащане на винетна такса. Генерирането на електронна винетка се отбелязва в електронната система за събиране на пътни такси и е свързано с възможности за по-ефективно осъществяване на дейностите по правоприлагане отколкото действащата към момента система базирана на стикер-винетка. Доколкото функционалностите на системата за събиране на пътни такси ще позволят електронен достъп на длъжностните лица, осъществяващи контрол по изпълнение на задължението за заплащане на винетна такса до всички данни, които имат значение за преценката относно законосъобразното ползване на платените пътища, е въведено ограничение за последните да изискват представянето на издадената електронна винетка или доказателства за извършеното плащане.

Предвижда се размерът на дължимата за плащане тол такса да се определя въз основа на реално получени декларирани тол данни или чрез закупуването на еднократна маршрутна карта, която дава право на ползвателя на пътя да измине предварително заявено от него разстояние по определен маршрут.

Маршрутната карта е тол продукт, базиран на период от време и изминато разстояние, предлаган на местни и чуждестранни ползватели на пътища, управляващи превозни средства с обща технически допустима максимална маса над 3.5 тона, които нямат монтирано бордово устройство или друго устройство за проследяване на база глобална навигационна сателитна система, съвместимо с електронната система за събиране на таксите за изминато разстояние. Целта на законовото предвиждане на маршрутната карта е да се осигури възможност за ползване на платената пътна мрежа на лица, които не разполагат със специализирано устройство за проследяване и на такива, които временно са възпрепятствани да използват монтираното устройство (например поради технически причини, прекратен договор с обслужващия ги доставчик за електронно събиране на такси за изминато разстояние и др.). Данните за превозното средство, маршрута и планираната дата на пътуване ще бъдат предоставяни от потребителя, като на тяхна база системата ще изчисли дължимата такса за изминат участък, която потребителят заплаща предварително.

Основният механизъм на отчитане на изминатото разстояние от превозни средства с обща технически допустима максимална маса над 3.5 тона за целите на тол таксуване е посредством монтирано в превозното средство бордово устройство което изпраща данни необходими за изчисляване и начисляване на дължимата тол такса, в това число относно уникален идентификатор и наименование на участъка/обекта на таксуване, географска референтна точка, списък на точки, използвани в елементите на данните на описанието на

участъка, правила на таксуване, таксувано разстояние от участъка (информация за дължината, която да бъде използвана като основа за изчисляване на тол таксата за участъка), реалната дължина на участъка (действителната измерена дължина на участъка, за който се събира тол такса), часови категории, приложими за участъка, категория на местоположение на участъка, и други. Данните се изпращат на доставчика на услуга по електронно събиране на такси за изминато разстояние, с когото потребителят има сключен договор за електронно събиране на такси за изминато разстояние. Последният от своя страна обработва постъпилите данни и съставя и изпраща декларация на такса за изминато разстояние (тол декларация) към Електронната система за събиране на тол такси, оперирана от Агенция „Пътна инфраструктура“, в качеството ѝ на лице, събиращо пътни такси. Агенция „Пътна инфраструктура“ начислява дължимата такса на доставчика на услугата по електронно събиране на такси за изминато разстояние, който я заплаща независимо дали е получил плащане от регистрирания при него потребител.

В случай, че ползвателят на платената пътна мрежа няма монтирано бордово устройство, а друг вид система за проследяване базирана на данни получавани от глобална навигационна сателитна система, данните от същото могат да бъдат изпращани от доставчика на декларираните данни, с когото потребителят е в договорни отношения на доставчика на услуга за електронно събиране на такси за изминато разстояние или директно на лицето, събиращо пътни такси, които след допълнителна обработка да изчисляват дължимата такса. В този случай дължимата такса се начислява директно на ползвателя на платената пътна мрежа, като доставчикът на декларираните данни няма задължения във връзка със събирането ѝ.

Описаните по-горе отношения са предмет на подробна уредба в Наредбата по чл.10, ал.7, като същността на взаимовръзките между участниците в електронната система за събиране на пътни такси мотивира необходимостта от създаване на регистри на доставчиците на услуга за електронно събиране на такси за изминато разстояние. Действащата нормативна уредба предвижда създаването единствено на регистър на доставчиците на ЕУЕСТ, като относно реда за вписване в него се препраща към чл. 3 от Решение 2009/750/ЕО за определяне на Европейската услуга за електронно събиране на такса за изминато разстояние и нейните технически елементи (ОВ, L 268/11 от 13 октомври 2009).

Със законопроекта се предвижда създаването и на отделен национален регистър на националните доставчици на услуги за електронно събиране на такси за изминато разстояние. Отчитайки обстоятелството, че доставчиците на декларираните данни не носят финансова отговорност за събиране на дължими пътни такси, изискванията към същите следва да бъдат формулирани в общи условия на лицето, събиращо пътни такси, като не се налага създаване на нарочен регистър на тези субекти.

Изрично са формулирани изискванията за вписване на двете категории доставчици на услуга за електронно събиране на такси за изминато разстояние в съответните регистри в съответствие с предвижданията на Решение 2009/750/ЕО за определяне на Европейската услуга за електронно събиране на такса за изминато разстояние и нейните технически елементи (ОВ, L 268/11 от 13 октомври 2009), с цел постигане на яснота и максимална осведоменост на задължените лица.

Доколкото изискванията са едни и същи и за националните доставчици на услуга за електронно събиране на такси за изминато разстояние и за доставчиците на ЕУЕСТ, търговци, които отговарят на същите, могат да заявят желанието си за вписване в един от двата регистъра. В случай обаче, че същият възнамерява да предоставя услуга на ЕУЕСТ и се впише в съответния регистър, за него се въвежда задължение, в рамките на 24 месеца след регистрацията си да сключи договори за ЕУЕСТ, които покриват всички области на ЕУЕСТ. Доставчикът на ЕУЕСТ осигурява по всяко време своето покритие върху всички области на ЕУЕСТ. В случай на промяна на областите на ЕУЕСТ или при всяка друга причина, която нарушава пълното покритие, той възстановява пълното покритие в срок от шест месеца. Предвиждането е в съответствие с чл. 4 от цитираното Решение 2009/750/ЕО.

Подробна уредба на изискванията за вписване в съответните регистри на доставчиците на услуги за електронно събиране на такси за изминато разстояние и за осъществяване на дейността на последните и на дейността на доставчиците на деклариран данни са предмет на наредбата по чл.10, ал.7 от Закон за пътищата.

Допълнени са правомощията на Помирителната комисия към Министерството на регионалното развитие и благоустройството да разрешава, както споровете между лицето, събиращо пътните такси и доставчиците на ЕУЕСТ, така и тези с националните доставчици на електронна услуга за събиране на такси за изминато разстояние. С оглед систематизиране на правната уредба, касаеща принципите на функциониране на смесена система за заплащане на такса за изминато разстояние, компетентността и правомощията на Помирителната комисия са предмет на подробна регламентация от Наредбата по чл.10, ал.7.

Със законопроекта се предвижда, че Агенция „Пътна инфраструктура“ осъществява съобразно своите компетенции правомощията на държавата във връзка със събиране на пътните такси по чл.10, ал.1 ЗП, както и по функциониране на смесената система за таксуване на различните категории пътни превозни средства на база време и на база изминато разстояние, както и дейността по практическото прилагане, въвеждането, функционирането и контрола на системата за събиране на пътните такси.

Предвижда се изменение на структурата на Агенция „Пътна инфраструктура“, с оглед създаването на ново специализирано звено „Национално тол управление“, което ще

поеме функциите на дирекция „Пътни такси и разрешителни“, свързани със събирането на таксите по чл.10 от Закона за пътищата и на което да бъдат възложени допълнителни функции, свързани със спецификите на електронна система за събиране на таксите за ползване на платената пътна мрежа. Структурата и дейността на специализирано звено „Национално тол управление“ са предмет на уредба в Правилника за структурата, дейността и организацията на работа на Агенция "Пътна Инфраструктура".

В тази връзка са допълнени правомощията на Агенция "Пътна Инфраструктура", като изрично е предвидено, че същата осъществява функциите на лице, събиращо пътни такси и осъществяване контрол и надзор върху доставчиците на услуги за електронно събиране на такси за изминато разстояние. В допълнение към дейността на Агенцията като лице, събиращо пътни такси, се предвижда същата да организира разпространяването и поддръжката на бордови устройства, отговарящи на съответните технически изисквания, посочени в Решение 2009/750/ЕО за целите на тол таксуването; да регистрира ползватели на платената пътна мрежа, притежаващи такива устройства, които не са сключили договор с доставчик на услуга за електронно събиране на такси за изминато разстояние или доставчик на деклариран данни, за целите на тол таксуването; да контролира наличността по баланс за авансово платени тол такси и да извършва дейностите по усвояване на дължимите суми от наличността по него. Целта е да бъде предоставена възможност на всяко лице, което няма сключен договор с доставчик на услуга за електронно събиране на такси за изминато разстояние или доставчик на деклариран данни, законосъобразно да ползва платената пътна мрежа след регистрация в Агенция „Пътна инфраструктура“ и предплащане на тол такси посредством зареждане на баланс, от който Агенцията да усвоява суми, дължими за реално изминато разстояние.

Във връзка с осигуряване на възможност на Агенция „Пътна инфраструктура“ да възлага обществени поръчки, както по повод дейности, свързани с управлението на пътищата, така и за дейности, свързани с опериране и управление на Електронната система за събиране на пътни такси, е предвидено съответно допълнение на чл. 21в, ал.1, т.7 от Закона.

Предлаганите структурни промени, изразяващи се в създаването на ново специализирано звено, се налагат с цел осигуряване на възможност за ефективно управление на електронна система за събиране на таксите за ползване на платената пътна мрежа и спазване на изискванията за оперативна съвместимост със системите на доставчиците на услуга за електронно събиране на такса за изминато разстояние.

Като основа за предлаганите промени са взети предвид препоръките отразени в доклада на Световната банка, в който са разработени различни варианти относно структуриране на орган, събиращ такси за изминато разстояние, като е отчетено възможността тези функции да бъдат възложени на съществуваща административна структура, която да поеме всички дейности по управление на електронна система за

събиране на таксите за ползване на платената пътна мрежа и по надзор и контрол върху лицата, предоставящи услуги по електронно събиране на такси за изминато разстояние.

Съгласно цитирания Доклад на Световната банка, в частта относно механизмите за функциониране на системата е предвидена възможността за създаване на т.нар. „Предприятие със специална цел“, което да осъществява част от функциите на Държавата по експлоатиране на тол системата и събиране на таксите за ползване на пътищата в България. В Доклада е отправена препоръка относно структурирането на това Предприятие като част от държавната администрация или като отделен субект, 100% държавна собственост. При отправяне на законодателното предложение е отчетено обстоятелството, че в Агенция „Пътна инфраструктура“ е съсредоточен експертен капацитет, разполагащ с необходимите знания за пътната мрежа, управление на трафика и спецификите на тол системата, чиято експертиза може да бъде използвана при въвеждането на тази сложна и уникална по рода си система, както и при последващото ѝ опериране. На следващо място, при преценка кой от препоръчаните от Световната банка варианти е най-целесъобразен – възлагане на функциите по управление на тол системата на държавен орган или частен субект, е взето предвид, че данните, които ще съдържа тол системата са чувствителни, във връзка с което не е препоръчително допускането на достъп на трети частни субекти до тази информация с цел запазване националната сигурност и интересите на населението.

Вносител:

ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА ПРОЕКТА НА ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ПЪТИЩАТА

1) Основания за законодателната инициатива

Законодателната инициатива е свързана с приемане на законодателни мерки по въвеждане на смесена система за таксуване на различните категории пътни превозни средства за преминаване по платената пътна мрежа - на база време за леки автомобили с обща технически допустима максимална маса до или равна на 3.5 тона (електронна винетка) и на база изминато разстояние за превозни средства с обща технически допустима максимална маса над 3.5 тона (тол).

Целта е създаване на изрична законова рамка на принципите на действие на смесената система за таксуване, спецификите при извършване на дейността на различните категории участници и правомощията на Агенция „Пътна инфраструктура“ като лице, събиращо пътни такси.

На следващо място, законодателната инициатива е свързана с гарантирането на достъпност на ползвателите на платената пътна мрежа до възможност за заплащане на дължимите такси за ползване на платената пътна мрежа, както и осигуряване на възможност за използване на различни платежни средства в различните места за таксуване.

Всички предложени промени целят да спомогнат за практическото приложение на европейското законодателство в областта на пътното таксуване в лицето на Директива 2004/52/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. за оперативната съвместимост на електронни системи за пътно таксуване в Общността (текст от значение за ЕИП) и Решение на Комисията от 6 октомври 2009 г. за определяне на Европейската услуга за електронно събиране на такса за изминато разстояние и нейните технически елементи (нотифицирано под номер С(2009) 7547) (текст от значение за ЕИП) (2009/750/ЕО). Измененията ще допринесат за хармонизацията между Европейската услуга за електронно събиране на такса за изминато разстояние и националната услуга в Република България. Подобна хармонизация е необходима поради редица фактори, водещи сред които са напредъка в технологиите за таксуване и нарастващият брой субекти, регистрирани като ЕУЕСТ доставчици.

2) Заинтересовани групи

Заинтересовани страни от предложените промени са всички ползватели на платената пътна мрежа в страната, както и всички търговски оператори, които ще предоставят услуги по инкасиране и безкасово плащане на пътни такси, по електронно събиране на такси за изминато разстояние и по доставка на декларираните данни относно позиционирането и изминатото разстояние от пътно превозно средство на Агенция „Пътна инфраструктура“.

3) Анализ на разходи и ползи

Промените ще доведат до генериране на допълнителни приходи в държавния бюджет, чрез постъпленията от заплащаните пътни такси за ползване на пътната мрежа на база време и на база изминато разстояние. Очаква се приходите да засегнат най-вече вътрешния и транзитния тежкотоварен трафик. Увеличението, от своя страна, ще допринесе за финансирането на разходите за изграждане и поддръжка на транспортните инфраструктури в Република България.

Диференцирането на дължимите пътни такси на база време и на база изминато разстояние съответства на общоевропейската тенденция към прозрачност, ефективност и справедливо ценообразуване в сферата на пътното таксуване, основаващо се на принципа „потребителят/замърсителят плаща“. Осигуряването на действието на този принцип по отношение на платената пътна мрежа в България би довело до постъпления в бюджета, пропорционални на реалното ползване на платената пътна мрежа и свързаните с него текущи разходи по нейната поддръжка и замърсяване на околната среда. Очаква се още промените в начина на събиране на дължимите пътни такси да намалят риска за държавата при упражняване на пълномощията на Агенция „Пътна инфраструктура“ като лице, събиращо пътни такси.

От друга страна, осигуряването на функционираща оперативна съвместимост на Европейската услуга за електронно събиране на такса за изминато разстояние ще допринесе за намаляване на дългосрочните разходи за изграждане, поддръжане и администриране на електронните системи за събиране на пътни такси.

Същевременно, тези промени ще доведат до допълнителни разходи за държавния бюджет, свързани със сключваните договори с търговците, които ще предоставят услуги по инкасиране на пътни такси, по електронно събиране на такси за изминато разстояние и по доставка на деклариранни данни относно позиционирането и изминатото разстояние от пътно превозно средство. Разходи се предвижда да възникнат и с оглед поддръжане и доразработване на компоненти от електронната система за събиране на пътни такси, както и по оперирането ѝ.

4) Административна тежест и структурни промени

Повишаване на административната тежест ще се наблюдава само по отношение на някои косвени заинтересовани страни –юридически лица, които биха желали да осъществяват дейност като доставчици на услуги за електронно събиране на такси за изминато разстояние. В този случай увеличението на административна тежест за тях ще бъде свързано с изпълнението на изискванията, определени в Закона, за да бъдат регистрирани като доставчици на услугата в съответните регистри . тези на доставчиците на ЕУЕСТ и на националните доставчици на услуга за електронно събиране на такси за изминато разстояние.

5. Въздействие върху нормативната база

Приемането на предложения проект за Закон за изменение на Закона за пътищата ще наложи актуализиране на нормативна уредба на таксите за ползване на републиканската пътна мрежа, сред която:

- 1) Закона за митниците;
- 2) Закона за обществените поръчки;
- 3) Наредбата за условията и реда за събиране на таксите за ползване на пътната инфраструктура по Закона за пътищата;
- 4) Наредбата за граничните контролно-пропускателни пунктове;
- 5) Устройствения правилник на Агенция „Митници“;
- 6) Наредба за изменение и допълнение на Наредба № Н-19 от 2 декември 2008 г. за условията и реда за освобождаване на лица с 50 и над 50 на сто намалена работоспособност или вид и степен на увреждане и лица или семейства, отглеждащи деца с трайни увреждания до 18-годишна възраст и до завършване на средно образование, но не по-късно от 20-годишна възраст от винетни такси при ползване на републиканските пътища;
- 7) Наредба за изменение и допълнение на Наредба № Н-20 от 15 декември 2008 г. за условията и реда за компенсиране на стойността на безплатните винетки, получени от лица с 50 и над 50 на сто намалена работоспособност или вид и степен на увреждане и лица или семейства, отглеждащи деца с трайни увреждания до 18-годишна възраст и до завършване на средно образование, но не по-късно от 20-годишна възраст, освободени от заплащане на винетни такси при ползване на републиканските пътища.

На последно място, ще се наложи и приемането на нов подзаконов нормативен акт – Наредба за условията, реда и правилата за изграждане и функциониране на смесена система за таксуване на различните категории пътни превозни средства на база време и на база изминатото разстояние.

Вносител: